

REMISSYTTRANDE

2013-09-16

Er ref 5.3.17-7164/13

Ert datum 2013-06-19

Jordbruksverket

Att. Bengt Larsson

Förslag till ny djurhälsförordning

Viktigaste budskapen

LRF, LRF Mjolk, Sveriges Grisföretagare, Sveriges Nötköttproducenter, Svenska Fåravelsförbundet, Svensk Fågel och Svenska Ägg anser att den för Sverige viktigaste uppgiften i det kommande arbetet med den nya djurhälsförordningen, är att de nationella åtgärder som får göras för landlevande djur i enlighet med artiklarna 168 och 169 måste få hindra förflyttningar mellan medlemsstater. Detta är en grund för att motverka smittspridning. En formulering motsvarande den i artikel 227 för vattenlevande är nödvändig för de landlevande djuren om det inte är möjligt att öppna upp för ett mer smittskyddsorienterat förhållningssätt i analogi med förordningen om skyddsåtgärder mot växtskadegörare.

Det är viktigt att länder och regioner som arbetat förebyggande med djurhälsa och som uppnått goda resultat med en låg sjuklighet och en liten användning av antibiotika, inte straffas ut. Att hindra kontinuiteten i detta förebyggande djurhälsoarbete ligger inte i linje med ”*Det är bättre att förebygga än att behandla*” (EU:s djurhälsstrategi). Artikel 13 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt slår fast att medlemsstater fullt ut ska ta hänsyn till välfärd för djur som kännande varelser vid genomförande av unionens politik i fråga om inre marknaden. Att införa ett regelverk som ger en ökad sjuklighet hos lantbrukets djur i Sverige, strider alltså mot Europafördraget då det tveklöst ger en sämre djurvälfärd och brister i synen på djur som kännande varelser. I förlängningen finns det också risker för humanhälsan t.ex. genom ökad antibiotikaresistens om inte bekämpning av de mer allmänt förekommande smittsamma djursjukdomarna är möjlig.

Djurhälsoförordningen lämnar ett allt för stort manöverutrymme åt kommissionen genom förslagen till delegerade akter. Begreppet "icke väsentliga bestämmelser" kan öppna för tolkningar men vi har svårt att se att flera av de befogenheter som föreslås bli delegerade, kan falla in under denna beteckning. I de fall en delegering ska ske till kommissionen måste den vara tydligt avgränsad och tillämpas på ett sätt som ger medlemsstater möjlighet att påverka. I praktiken ändrar eller återkallar inte rådet eller Europaparlamentet en delegering så det är viktigt att inte släppa iväg mer makt till kommissionen än vad som är nödvändigt.

Självklart är det bra med detta remissförfarande. Vi ser ändå att det finns ett behov av en fortsatt tät dialog i arbetet med djurhälsoförordning då mycket alltjämt är oklart.

Övergripande synpunkter

Att sammanföra de nuvarande svåröverskådliga reglerna till ett regelverk är mycket positivt. En del av ansatserna i förslaget är också väl värda att stödja, att förebygga är bättre än att behandla är en bra strategi. Tyvärr lever inte lagstiftningen upp till detta, åtminstone inte vad gäller landlevande djur. Intentionerna i växtskyddslagstiftningen skiljer sig vida ifrån intentionerna i djurhälsolagstiftningen på denna punkt. Med tanke på att det i båda fallen handlar om en väl utvecklad internationell handel så är enda förklaringen en skillnad i syn på vad som är viktigast; att ha en helt öppen marknad eller att ge regioner möjlighet att skydda en högre hälsostatus. En tydlig fingervisning är att motiveringen och beaktandesatserna i förslaget till djurhälsoförordning har skrivelser om vikten av att inte inskränka den inre marknaden på 15 ställen medan det för växter är nämnt en gång.

Skillnaden i handelssystem mellan landlevande och vattenlevande djur motiverar inte skillnaden i möjlighet att kunna skydda en högre djurhälsa. Det finns ingen anledning att inte införa samma legala utrymme för de landlevande djuren att kunna vidmakthålla en högre djurhälsa som för vattenlevande. Annars blir förordningen i praktiken en bromskloss för gott smittskydd.

Djurhälsoförordningen är en ramlag och detaljerna är inte fastslagna i dagsläget. Trots detta pekar allt på att kommissionen kommer att ha en mycket restriktiv inställning till möjligheterna att skydda landlevande djur för andra sjukdomar än de som ingår i nuvarande regelverk. Att kommissionen väljer att lagföra Sverige för att vi vill skydda vår frihet från paratuberkulos är en tydlig indikator på kommissionens inställning på djurhälsoområdet. Inom växtområdet finns det enligt uppgift ingen medlemsstat som nekats upprätta en skyddad zon för en smitta om landet/regionen i fråga kan visa smittfrihet, ekonomisk eller annan skada vid smitta och att smittan går att begränsa. Detta borde gälla även för djur.

Den finns en enda beaktandesats som uppmuntrar medlemsstaterna att förbättra djurhälsan (133). Tyvärr handlar den enbart om vattenlevande djur och motsvarande finns inte för landlevande djur, tvärtom. Om det är bättre att

Dnr

2013-09-16

förebygga än att bota så måste lagstiftningen ge utrymme för detta på ett helt annat sätt än vad förslaget gör.

I förslaget får kommissionen stora maktbefogenheter genom delegerade akter. På en rad områden är detta inte rimligt med tanke på vilka genomgripande konsekvenser det kan få för medlemsstaterna: Beslut som att avgöra vilka sjukdomar som ska listas/förtecknas och kriterierna för detta, beslut om vaccinering/inte vaccinering, tvång på medicinsk behandling/förbud för medicinsk behandling, hur databaser ska utformas osv. Det är inte rimligt att delegera makten över så många väsentliga beslut till kommissionen. Ingripande beslut måste medlemsstaterna vara involverade i. Eftersom besluten nästan genomgående är delegerade kommer denna synpunkt inte räknas upp på varje ställe det är olämpligt med delegation. (Se även ingressen.)

På en del ställen i förordningen finns korshänvisningar som gör den svårbegriplig. Ett exempel är artikel 97 som hänvisar till de aktörer som har registrerats enligt artikel 88. I artikel 88 hänvisas till de anläggningar som föreskrivs i 96.1 som i sin tur hänvisar till artikel 88. Det är viktigt att så långt som möjligt undvika korshänvisningar eftersom dessa gör texten obegriplig och svåröverskådlig. I de fall de måste användas så ska det gå att förstå vad som avses.

För att kunna ta ställning till de artiklar som rör identifiering och registrering av djur samt hälsointyg så krävs en gedigen konsekvensanalys som anger vilka förändringar som gjorts i förhållande till nuvarande lagstiftning. Särskilt med tanke på att det ser ut som vissa skärpningar har skett då en del undantag tagits bort. Det är viktigt att Sverige tar detta tillfälle i akt att driva på arbetet med att förenkla denna lagstiftning som är ett av våra mest administrativt betungande regelverk. En lagstiftning som ger konkurrensnackdelar för europeiska lantbrukare jämfört med tredje land. Reglera inte fler detaljer än vad som är absolut nödvändigt ur smittskyddssynpunkt. **Vi önskar få den del som gäller registrering och identifiering av djur samt hälsointyg på ny remiss men med en konsekvensanalys.**

Vad gäller hästdjur behöver man ha en noggrann genomgång av förslaget. T.ex. kan begreppet aktör ställa till problem då många personer kan ha ansvar för samma djur.

Detaljsynpunkter

Förslag på ny eller förändrad text är skriven i fet stil. Då <u>endast</u> strykning föreslås så har den strukna texten markerats med överstrykning.
--

Om det är möjligt att påverka *beaktandesatserna* så vore det bra om en god djurhälsa framhölls mer än faran för den inre marknaden, jämför växt. Vidare

att en beaktandesats motsvarande 133 för vattenlevande djur förs in för landlevande djur.

Artikel 1 är lagstiftningens syftesparagraf. I förslaget är det dock en blandning av redogörelse av förordningens disposition och vad lagstiftningen ska säkerställa och beakta. **I dess nuvarande lydelse saknas ett mål om en förbättrad djurhälsa vilket är mycket märkligt i en djurhälsoförordning.**

Vi föreslår en mer renodlad syftesparagraf. Denna ska utgå från det tydliga mål om djurhälsa som fastslogs i djurhälsostrategin. Vi föreslår därför att artikel 1.1 samt 1.2 a ersätts med följande:

Artikel 1

Syfte

1. Denna förordning innehåller bestämmelser som syftar till att främja djurhälsan genom att förebygga eller minska förekomsten av smittsamma djursjukdomar.

2. De bestämmelser som avses i punkt 1

a) säkerställer

i) att smittsamma sjukdomar förebyggs i stället för behandlas

ii) en ökad djurvälstånd

iii) en hållbar jordbruks- och vattenbruksproduktion i unionen,

iv) upprätthållandet av en god djurhälsa på ett harmoniserat tillvägagångssätt för den inre marknaden

v) en minskning av de negativa effekterna på miljön av

– vissa sjukdomar,

– de åtgärder som vidtagits för att förebygga och bekämpa sjukdomar,

Därefter 1.2. b) på samma sätt som i förslaget.

Artikel 5

2. ... förteckningen i artikel 6:

a) Sjukdomar som kan få en betydande inverkan på minst ett av följande områden:

i) Folkhälsa.

ii) Djurhälsa

iii) Jordbruksproduktion, vattenbruksproduktion eller närliggande sektorer inom ekonomin.

iv) Medlemsstaternas, och eventuellt tredjeländernas eller tredjeterritoriernas, samhällsliv.

v) Miljön.

På minst fem ställen nämns att utbredningen av en sjukdom ska vara ett av kriterierna för att den ska bli förtecknad; *beaktandesatserna 36 och 88, artikel 6 1. a) vii) och b) i) samt artikel 8 2. b)*. Det är svårt att se på vilket sätt detta kriterium stödjer regioner eller medlemsstater som vill bekämpa smittor som är spridda inom unionen. Motsvarande begränsning saknas på växtsidan då *artikel 32, Erkännande av skyddade zoner*, tydligt klargör att det är möjligt att skydda en region eller en medlemsstat för en smitta som förekommer inom

Dnr

2013-09-16

unionen för övrigt. Vi önskar att samma legala utrymme ska finnas för djur och att kriteriet utbredning stryks.

I *artikel 10* anges olika sätt att inhämta tillräcklig kunskap för aktörer. Tolkningen får inte bli så snävt så att inte befintliga system kan användas, t.ex. måste praktik erkännas som en väg. Det är viktigt att kraven på kunskapsinhämtning tas fram i nära samarbete med näringen.

Artikel 16

Anmälan inom medlemsstaterna

1. Fysiska och juridiska personer ska omedelbart lämna en anmälan till **a) veterinär vid misstanke om utbrott av en förtecknad sjukdom som avses i artikel 8.1 e,**

Vi tror inte alla fysiska och juridiska personer vet vilken som är den behöriga myndigheten medan veterinärkåren ska ha denna kunskap. Vidare saknar de flesta personer som inte är veterinärer den kompetens som krävs för att ställa diagnos vad gäller mer ovanliga sjukdomar. Det handlar då endast om misstanke. Ändras denna artikel behöver även artiklarna 53 och 72 ändras.

Artikel 53

1. Vid misstanke om en förtecknad sjukdom som avses i artikel 8.1 a hos hållna djur ska aktörer, djuryrkesverksamma personer och sällskapsdjurshållare, utöver att i enlighet med artikel 16.1 underrätta den behöriga myndigheten och veterinärer om tecken på ...

Artikel 72

1. Vid misstanke om en förtecknad sjukdom som avses i artikel 8.1 b och c hos hållna djur ska aktörer, djuryrkesverksamma personer och sällskapsdjurshållare, utöver att i enlighet med artikel 16.1 underrätta den behöriga myndigheten och veterinärer om tecken på ...

Artikel 23 bygger på att det görs besättningsbesök, inte individbesök, med ett visst intervall. I den typ av djurhållning där man normalt behandlar enstaka djur kan detta medföra problem. I exempelvis mjölkproduktionen sker veterinärbesök med relativt täta intervall för att behandla sjuka djur. Det är naturligt att vid sådana besök också notera/efterfråga andra hälsostörningar i besättningen som kan vara förtecknade eller nya sjukdomar helt enligt förordningens intentioner. Villkorad läkemedelsbehandling för mjölkkor påskyndar omställningen till besättningsbesök under förutsättning att inte kriterierna att omfattas blir för svåra att uppfylla för majoriteten av mjölkbönder.

För de lantbrukare som står utanför villkorad läkemedelsanvändning och därmed ej har schemalagda besök borde vanliga sjukbesök vara tillräckligt med beaktande av att det vanligtvis rör sig om mindre till medelstora besättningar.

Att kommissionen genom en delegerad akt ska ta fram frekvens och innehåll för djurhälsobesök kan inte vara välbetänkt då hälsostatusen skiljer sig drastiskt mellan olika medlemsstater.

Artikel 83 medger att medlemsstater får göra undantag för skyldigheten att registrera anläggningar. Här är det viktigt att ha en tät dialog med näringen framför allt vad gäller häst för att hamna på en rimlig nivå.

Artikel 97 får inte öka den administrativa bördan. T.ex. måste det även fortsättningsvis räcka med läkemedelsjournalen för djurhälsan. Hästdjur bör undantas från kraven på journalföring med tanke på hur mycket dessa djur förflyttas.

Artikel 103 iv) ska inte omfatta hästdjur av samma skäl som ovan (många förflyttningar).

Artikel 106-108 identifiering och förflyttningsdokument nöt, får och get. Det går inte från förslaget att utläsa om våra nuvarande system i form av stalljournaler, CDB och förflyttningsdokumentation måste förändras. Det är också oklart om de nya reglerna innebär att slaktlamm måste märkas och journalföras med unik identitet istället för att registreras flockvis. Detta vore förödande. Den enda förändring avseende området märkning och registrering som är acceptabel, är en förenkling som medför en minskad administrativ börda än i dagsläget. För fåren i linje med det som krävs av tredje land.

Med tanke på att samtliga uppgifter som krävs i förflyttnings- och identifieringsdokument finns i databasen, förutsätter vi att det blir ett nationellt undantag för identifikations- och förflyttningsdokument i enlighet med *artikel 108*.

Vi förutsätter också att vårt svenska undantag för elektronisk identifiering av får och lamm inte påverkas av det nya regelverket.

Artiklarna 110 och 111 identifiering och förflyttning av grisar: Vi tar för givet att det undantag för att märka grisar med mellangårdsavtal vid förflyttningen mellan smågris- och slaktsvinsproducent som nu är klart att införas, kommer att kunna finnas kvar.

De nationella åtgärder som får göras för landlevande djur i enlighet med artiklarna 168 och 169 måste få hindra förflyttningar mellan medlemsstater då det detta är en viktig grund för stoppa smittspridning. En formulering motsvarande artikel 227 för vattenlevande djur ska finnas även för landlevande djur. Bäst vore ett mer smittskyddsorienterat förhållningssätt som det i förordningen om skyddsåtgärder mot växtskadegörare.

LRF

Sveriges Grisföretagare

LRF Mjolk

Sveriges Nötköttsproducenter

REMISSYTTRANDE

7(7)

Dnr

2013-09-16

Svenska Fåravelsförbundet

Svensk Fågel

Svenska Ägg